

1

Ukuza kwaBatlokoa kaMsiya eTsitsana.

Uthi ukhehle lo eendifalisela. "Mna ndazaleloa eLusuthu. Oobawo benka nathi sise ngaabantwana. Basesebenza eMaBhulwini ke ngo ku benka ngokusebenza emana bephuma kweli bangane kweli. Bathi ke ngokisenzanjalo bada bagakufika eLuthuthu. Basuka apho gaya eWinterberg Emva koko gaya eWinterberg. Kwezizindawo ke besehlawulwa ngeenkomo neegufa. Bathi ke apha eWinterberg baqafa iifama. Sahlala ke apho balima umhlaŝa. Iinkomo neegufa zanda kakhulu kanga mgokuŝa indoda eya yine khulu leenkomo yayilihlwempu. Iigufa ke zona andithe thi nto ngazo. Kuthebe ukuhla kuka Lelingoana noLehana umninawe wakhe, besehlela kwisithili sase Mount Fletcher neMatatiele, ba thanda nkuŝa maŝathi aBatlokoa baŝe ndawonye. Kwakuhanjwa ngeenqwelo nangamahafe kengelo xefa. Bathi ngokumana beŝuza eŝatweni abavela eMaBulwini kwada kwavakala ukuŝa abasiya abo abenka namaBhulu bakhona eWinterberg kunjalo nje loomadoda aqafe iifama iifama atijelele nokutyeŝa. ULelingoana wathuma unyana wakhe ukuŝa aye kukhangela ukufa - bakhonana ngenyaniso ukuze athi ukuŝa bakhona aze nabo. Ayile ke ngenene wafika bakhona kunjalo nje. Wankelooa kakuhle unyana kaLelingoana wenzelwa onke amalungelo obakhosi. Kodwa ebantu bala ukuza ukuŝuya. Waphinda ekhaya oka

2 Lelingoana unyana. Emva koko uLehana, umninawe ka Lelingoana, wathuma owakhe unyana ukuŝa makaye kuphuthuma abo bantu. Waya ke naye wankelwa kakuhle kakulu ke naye. Uzanithamŝiza kodwa yena Sithe ukuŝa emke sahlala. Sithe sikahleli apho kwezo fama kwavela ukunyuka kweqafu. Intloko yenkomo iyitike: Kwaŝonakala ukuŝa lo mali ininzi kakhulu ngenxa yokuŝa ninzi kwenkomo. Saqala ukukhumbula ukuŝa kudala siŝizwa ngamawetha. Kwakhutlwa amadoda ukuya kukhangela lo mhlaŝa beseŝizelwa kuwo. Afika abona ukuŝa ukungile bangaphila kunye nemphahla yafo. Abuya ka anika inxelo emyoli ngendawo leyo. Sithe ke sisalungiselela lendlela yethu kwavela impikaMhlontlo. Besehlala abantu ukuŝa idlule. Ekutheke emva kwazo bohluhwa ukukhosi kuLelingoana banikwa uLehana. Sithe emva kwayo sandulu ukuya apho x ku Lehana.

Mhlana simkayo za6otjwa unqwelo. Zalayifa a6antwa nokutya, a6anye a6antu 6ekhwele emahajeni.

Yaqhutywa iinihlambi yethu 6ahamba nayo. Sathatha inyanga yonke ukusuka eWinterberg ukuya eDyoki. Sithe sakufika apho eDyoki kwa6onakala uku6a kuvaliwe asinaho ukudlula eMaclears. Sahlala ke apho. Sathuma amadoda ukuya kuLehana ukumseelela okoku6a sivallelwe. Sithe siselapho kwaLehana kwavakala uku6a kukho a6antu a6adlule eMaclear 6amakafe.

3

Kwaqondakala uku6a ngala madoda siwa thumileyo. Kanti nawo avile uku6a eMantji yase Mount Fletcher ikhupe amapolisa akuzingela a6o 6antu. 6a6aya nga6usuku ukudlula eMaclear 6ephinda eDyoki. Kwahlaliwa apho exefa elide 6elinde uku6a kude kubulwe, kwada kwaphela uku6a kwa6o. Kwafumaniseka uku6a 6amelwe kukuya kuthenga ukutya kuLehana. Kwa6otjwa iinqwelo ezimbini ukuya kuphuthuma okokutya. Zahamba ngo6usuku ukudlula eMaclear zafika za6anjwa eMount Fletcher. Kwathiwa mazihlawule amashumi ama6ini eponti. Kwathunyelwa emva eza amadoda ukuza kuzikhulula ngaloo mali ifurwayo. Zakhululwa ke iinqwelo zaphinda. Kwa6onakala uku6a masekulinywa apho. Ezimbini na6aninizo iinqwelo zamka zaphinda emva. 6ahla koku6ana. Kuthe emva koko kwavakala uku6a kukho a6elungu a6amkaye ngentla kwese Maclear ngasemlanjeni, iNqanqapu. Kwaqeshwa ezefamake ukusuka kuloo mlambo ukubeka kwicala laxe Dycki. Kuthe emveni kwexesha zachuma ngokwenene iifama, kwada kwa6onakala kufika amaBulu waya icutheka ngoku umhla6a. Kwaye kuthe ngaloo eloxesha kwafika umfundisi uJohn Knox Bokhwe. Wazama ngoko konke anakho uku6alela ePretoria naseKapa uku6a amaBulu makasukele a6antu a6amnyama kuloo ndawo. Kuthe kusathethwa njalo amaBulu engazinto, kwinarwa kudityanwa ngunzi ontsundu, a6uza ngenye imini amaBulu kunqeshwa wa6o uku6a kuthethwa ntonina kulentlanganiso ya6o. Waxela umntu ontsundu. Kowa ema ngenyawo amaBulu angena emagqwetheni. Kwathethwa lonto phaye eoffisini eMaclear. Boyiswa a6amnyama kwa6onakala uku6a ma ku ehitheke 6ona. Kowa ke kusanaliwe emida leya. Kwavula uku6a 6angaya kwaJamangile. eTsitsana kuSejosing. Uku6a 6aya eLusuthu 6angenyuka kodwa 6akuhlala iinyanga ezimbini phezu kolondi.

4

A6anako ukudlulela kuLehana nase Matatiele. Laehitheka ke elinye iqela ukuya ma eLusuthu, elinye ukuya kwaJamangile lathi lina Batlokoa 6aka Moiya laya eTsitsana kuSejosing. Laya kufika ngalo ndlela ke eloqela.

end.